

Göksal Kayapınar

**TAŞIYANIN GEMİYİ
SEFERE ELVERİŞLİ HALDE
BULUNDURMA YÜKÜMLÜLÜĞÜ**

onikilevha
TMMOB İKTİSADİ KURUMLAR BİRLİĞİ

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
KISALTMALAR DİZİNİ	XV
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM NAVLUN SÖZLEŞMELERİ

I. GENEL OLARAK.....	5
II. NAVLUN SÖZLEŞMESİNİN TANIMI	6
III. NAVLUN SÖZLEŞMESİNİN UNSURLARI.....	8
A. Eşya Taşımanın Üstlenilmesi.....	8
B. Taşımanın Deniz Yoluyla Yapılması	9
C. Taşıma Aracının Gemi Olması.....	11
D. Taşıyanın Eşyanın Zilyetliğini Elde Etmiş Olması.....	14
E. Taşımanın Ücret (Navlun) Karşılığında Yapılması	16
F. Taşıyanın Taşıma Taahhüdünde Bulunması	19
IV. NAVLUN SÖZLEŞMESİNİN HUKUKİ NİTELİĞİ	19
V. NAVLUN SÖZLEŞMESİNİN KURULMASI	21
VI. NAVLUN SÖZLEŞMESİNİN TARAFLARI VE İLGİLİLERİ.....	26
A. Taşıyan	26
1. Akdi Taşıyan	26
2. Fiili Taşıyan	30
3. Taşıma İşleri Organizatörü (Freight Forwarder)	34
B. Taşıtan.....	35
C. Yükleten	36

D. Gönderilen.....	40
VII. NAVLUN SÖZLEŞMESİNİN TÜRLERİ	41
A. Genel Olarak.....	41
B. Yolculuk Çarteri Sözleşmesi	43
1. Tanımı ve Düzenlenmesi.....	43
2. Kurulması ve Belgelenmesi.....	45
3. Türleri.....	47
a. Tam Yolculuk Çarteri Sözleşmesi	47
b. Kısmi Yolculuk Çarteri Sözleşmesi.....	47
c. Basit Yolculuk Çarteri Sözleşmesi	48
d. Mürekkep Yolculuk Çarteri Sözleşmesi.....	48
e. Miktar Çarteri Sözleşmesi.....	50
4. “İfası”	51
C. Kırkambar Sözleşmesi	54
1. Başka Gemiye Aktarma Yasağı	57
2. Düzenli Hat Taşımaları.....	58
D. Alt Navlun - Asıl Navlun Sözleşmesi	60
VIII. ZAMAN ÇARTERİ SÖZLEŞMESİ	62
A. Genel Olarak.....	62
B. Kurulması.....	63
C. Konusu ve Hükümleri.....	64
D. Hukuki Niteliği.....	65

İKİNCİ BÖLÜM
TAŞIYANIN GEMİYİ SEFERE ELVERİŞLİ
HALDE HAZIR BULUNDURMA
YÜKÜMLÜLÜĞÜ

I. GENEL OLARAK.....	69
II. ELVERİŞLİLİĞİN NİSBİ (GÖRECELİ) OLMASI.....	72

III. ELVERİŞLİLİĞİN UNSURLARI.....	74
A. Denize Elverişlilik.....	74
1. Denize Elverişlilik Kavramı	74
2. Denize Elverişlilik Belgesi	76
3. Denize Elverişliliğin Kapsamı	78
a. Geminin Gövdesi (Teknesi).....	78
b. Makine, Kazan ve Elektrik Donanımları.....	80
c. Borular, Valflar.....	80
d. Yangın Söndürme Sistemleri	82
e. Haberleşme ve Seyir Gereçleri ile Diğer Eklentileri	83
B. Yola Elverişlilik.....	86
1. Kavram.....	86
2. Yola Elverişliliğin Kapsamı.....	86
a. Geminin Teşkilatı, Yakıtı ve Kumanyası.....	86
b. Gemi Adamları	88
c. Gemide Bulunması Gereken Belgeler ve Gemi Planı.....	90
d. Yükleme Durumu	91
e. Finansal Yönden Elverişlilik.....	95
C. Yüke Elverişlilik.....	97
1. Yükün Taşınacağı Yerin Elverişli Olması.....	98
2. Yükleme ve İstif	101
3. Eşyanın Muhafazasını Sağlayacak Şekilde Yerleştirilmesi ..	102
IV. ELVERİŞLİLİK KONUSUNDAKİ SORUMLULUĞUN HUKUKİ NİTELİĞİ.....	104
V. ELVERİŞLİLİKLE İLGİLİ YÜKÜMLÜLÜĞÜN KAPSAMI	107
A. Başlangıçtaki Elverişsizlik- Sonraki Elverişsizlik	107
B. Zaman Açısından	109
1. Yüklemenin Başlaması	109
2. Yolculuğun Başlangıcı	110
C. Tehlikenin Niteliği Açısından.....	112
VI. KONTEYNER TAŞIMALARINDA SEFERE ELVERİŞLİLİK....	113

A. Genel Olarak Konteyner Taşımacılığı.....	113
B. Konteynerin Elverişliliğinin MS'ler ile TTK'daki Yeri.....	116
C. Konteynerin Elverişsizliğinden Sorumluluk.....	118
VII. ZAMAN ÇARTERİ SÖZLEŞMESİNDE SEFERE ELVERİŞLİLİK.....	122
VIII. TTK'nın 1141. MADDESİNİN EMREDİCİLİĞİ.....	124
IX. ELVERİŞLİLİK İLE İLGİLİ ULUSLARARASI DÜZENLEMELER.....	128
A. Genel Olarak.....	128
B. Geminin Elverişliliği Konusunda Uluslararası Düzenlemeler..	129
1. Lahey ve Lahey/Visby Kuralları.....	129
2. Hamburg Kuralları.....	132
3. Rotterdam Kuralları.....	133
C. Seyir Emniyetine İlişkin Düzenlemeler.....	134
1. Denizde Can Emniyeti Sözleşmesi (SOLAS).....	135
2. Uluslararası Yönetim Kodu(ISM Code).....	135
3. Gemi Adamlarının Eğitimi, Belgelendirilmesi ve Vardiya Standartları Hakkındaki Uluslararası Sözleşme(STCW).....	139
4. 4922 Sayılı Denizde Can ve Mal Koruma Kanunu (DCMK).....	140
5. Ticaret Gemilerinin Yükleme Sınırı Tüzüğü.....	140
6. Gemi adamları ve Kılavuz Kaptanlar Yönetmeliği.....	140
7. Gemilerin Teknik Yönetmeliği.....	141

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
TAŞIYANIN GEMİYİ SEFERE
ELVERİŞLİ HALDE BULUNDURMA
YÜKÜMLÜLÜĞÜNÜN İHLALİ

I. TAŞIYANIN SORUMLULUĞUNUN ŞARTLARI.....	143
---	-----

A. Kusur	143
B. Zarar	145
1. Zıya	146
2. Fire	148
3. Hasar	149
4. Geç Teslim	150
C. İspat Külfeti	152
1. Genel Olarak	152
2. Türk Hukuku Bakımından İspat Yüğü	153
a. Makul Özen Borcu	156
b. Elverişsizliğin Keşfi	159
c. Sorumsuzluk Sebeplerinin Etkisi	161
d. Geminin Sevkine ve Teknik İdaresine İlişkin Kusurlar	162
e. Yangın	166
f. Zararın Birden Çok Nedenen Meydana Gelmesi	170
g. Zarar Yol Açan Neden Bilinmiyorsa	172
II. TAŞIYANIN EYLEMLERİNDEN SORUMLU OLDUĞU KİŞİLER	173
A. Genel Olarak	173
B. İçerik Bakımından	173
1. Kaptanın Geminin Elverişliliğine İlişkin Görevleri	176
2. FIO ve FIOST Kayıtlarının Kaptanın Görevlerine Etkisi ..	178
3. Fiili Taşıyan ve Fiili Taşıyanın Adamları	186
4. Taşıyanın Tersane ve Klas Kuruluşlarının Eylemlerinden Sorumluluğu	187
III. TAŞIYANIN TAZMİNAT YÜKÜMLÜLÜĞÜNÜN KAPSAMI	189
A. Genel olarak	189
B. Kapsamı	190
C. Eşyanın Zıya veya Hasarının Navluna Etkisi	195
IV. TAŞIYANIN SORUMLULUĞUNUN SINIRLANDIRILMASI	196
A. Genel Olarak	196

B. Sorumluluğun Üst Sınırı	199
1. Sınırlandırmanın Kapsamı	199
2. Eşyanın Cins ve Değerinin Bildirilmesi	201
a. Koli ve Ünite Kavramları.....	202
b. Eşyanın Brüt Ağırlığı.....	204
c. Eşyanın Cins ve Değerinin Navlun Sözleşmesinde Gösterilmiş Olması.....	205
3. Geç Teslim Halinde Üst Sınır	207
V. SORUMLULUK SINIRININ EMREDİCİ NİTELİĞİ	209
VI. SINIRLI SORUMLULUKTAN YARARLANMA HAKKININ KAYBI.....	211
A. Genel Olarak.....	211
B. Kast ve Pervasızca Hareket	212
C. İspat Yükünün Dağılımı.....	215
1. Geminin Elverişsizliği Bakımından.....	216
2. Şahsi Kusur Şartı.....	217
SONUÇ	221
KAYNAKÇA.....	225